

Cijfers en activiteiten 2017 Child Focus - Seksuele uitbuiting van minderjarigen

SEKSUEEL UITGEBUITE KINDEREN

Child Focus stelt alles in het werk om kinderen zowel offline als online zoveel mogelijk te beschermen en het fenomeen seksuele uitbuiting te voorkomen. Sinds 2014 richt Child Focus zich voornamelijk op volgende vormen van seksuele uitbuiting van kinderen: [kinder- en jongerenprostitutie](#), de aanmaak, verspreiding en het bezit van beelden van seksueel misbruik van kinderen ([kinderpornografie](#)), [kindersekstoerisme](#) alsook alle vormen van online seksuele uitbuiting.

Vorig jaar streed Child Focus net zoals in 2016 bedreven verder tegen al deze fenomenen, met een bijzondere nadruk op beleids- en operationeel vlak op de strijd tegen online beelden van seksueel misbruik van kinderen, en tienerprostitutie.

Daarnaast bleef Child Focus bijzonder actief, zowel op preventief als operationeel vlak, op gebied van de strijd tegen fenomenen van online seksuele uitbuiting, meer bepaald de fenomenen [grooming](#), [sextortion](#) en problematische [sexting](#). Meer dan ooit is de rol en meerwaarde van Child Focus in deze materie duidelijk, gezien de zichtbaarheid van onze organisatie hieromtrent nooit groter was, en onze expertise zowel bij burgers, politie, justitie, hulpverleningsinstanties en de beleidsmakers intussen alom bekend is.

Onze consulenten verzamelen getuigenissen met empathie, trachten de ernst ervan in te schatten en onderzoeken de behoeften van wie hulp vraagt, van de slachtoffers en van hun omgeving. Ze geven deze mensen informatie over de hulp die mogelijk is of de gerechtelijke procedures en verwijzen hen indien nodig door naar de gespecialiseerde diensten of organisaties. De veiligheid van de vermoedelijke slachtoffers of van mogelijke andere minderjarige slachtoffers is voor Child Focus prioritair. Bij gevallen van seksuele uitbuiting van minderjarigen werken we dan ook nauw samen met de politie om hun fysieke en seksuele integriteit met alle mogelijke middelen te beschermen.

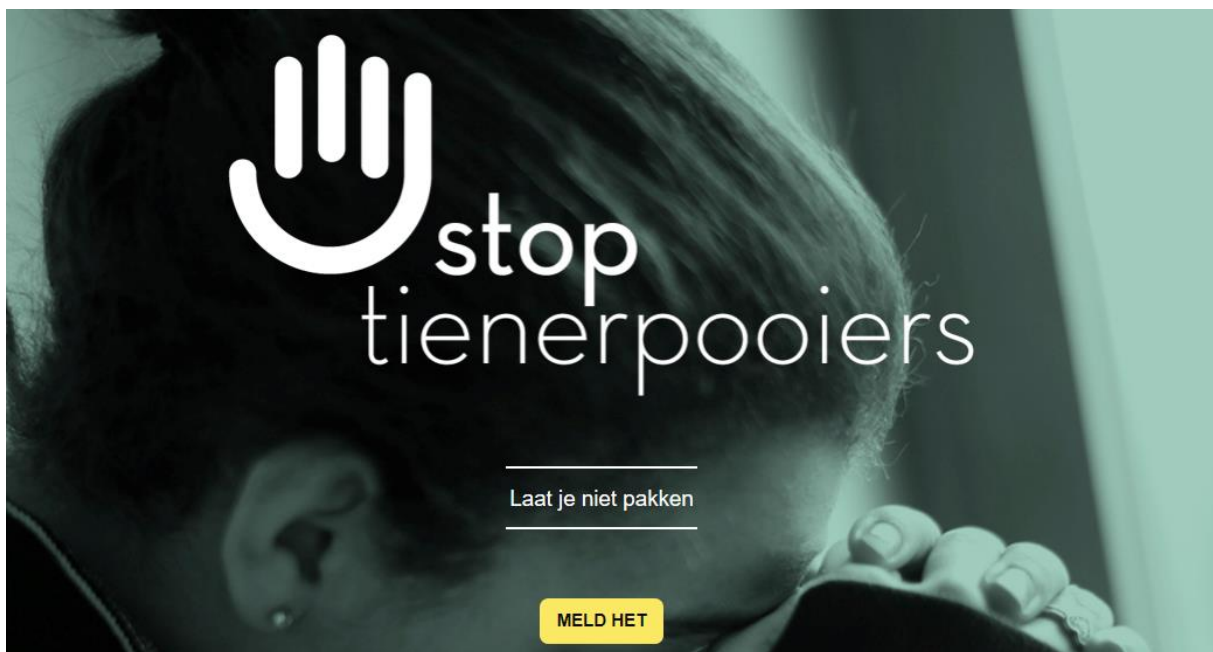
Prostitutie van minderjarigen: een onderschatte realiteit

Child Focus streed in 2017 verder tegen de uitbuiting van minderjarigen in de prostitutie in ons land. Helaas leeft vandaag nog steeds de idee dat dit de ver-van-ons-bed-show is, maar niets is minder waar. In 2016, op het hoogtepunt van de media-aandacht rond het fenomeen van de tienerpooiers, kreeg Child Focus 60 meldingen over kinderprostitutie binnen. In 2017 opende Child Focus 42 nieuwe dossiers over minderjarigen in de prostitutie. Van de 42 dossiers zijn er 22 effectieve slachtoffers te tellen, en 20 minderjarigen waarvan een ernstig vermoeden bestaat dat zij in de prostitutie verzeild zijn geraakt. Het is belangrijk hierbij op te merken dat Child Focus vaak een dossier niet kan kwalificeren als “effectief”, omdat we vaak niet op de hoogte zijn van de uitkomst van het gerechtelijk onderzoek wegens het geheim van het onderzoek. Hierdoor zien we sterke vermoedens dus vaak niet officieel bevestigd.

Het is verder zeer belangrijk om op te merken dat het getal van 42 slechts indicatief is voor het aantal **nieuwe** effectieve of vermoedelijke slachtoffers. In de realiteit weten we dat er veel meer jongeren in de prostitutie worden uitgebuit. Ten eerste is het aantal dossiers dat bij Child Focus terecht komt slechts het topje van de ijsberg. Ten tweede moet worden onderstreept dat in vele van de dossiers tienerprostitutie die werden geopend in 2016 of zelfs in 2015, er verder moest worden gewerkt in 2017 omdat de minderjarige in kwestie nog steeds in pooiernetwerken circuleert.

In het overgrote deel van de gevallen ging het om slachtoffers tussen de 14 en 17 jaar. In 40 van de 42 gevallen gaat het om een vrouwelijk slachtoffer. In 17 gevallen was er een verband tussen prostitutie en een weglooptdossier. In de meeste gevallen komen deze dossiers trouwens bij Child Focus terecht omdat het slachtoffer weggelopen was.

Stoptienerpooiers.be: "Laat je niet pakken!"

In 2014 kwamen voor het eerst meer meldingen binnen bij Child Focus rond het fenomeen dat toen nog "loverboys" werd genoemd binnen. Sinds 2015 spreken we over tienerpooiers, omdat onderzoek van Child Focus uitwees dat deze term de lading beter dekt. Tienerpooiers zijn mensenhandelaars die tieners afhankelijk van hen maken om hen vervolgens – via misleiding, dwang, fysiek en psychisch geweld en/of misbruik van kwetsbaarheid – uit te buiten in de prostitutie. Child Focus voerde in 2015 een baanbrekend onderzoek naar dit fenomeen, en concludeerde dat het een fenomeen in opmars is, waar dringend oplossingen moeten worden gevonden. De aanpak van het fenomeen was ook in 2017 een prioriteit voor Child Focus. In januari lanceerden we de website stoptienerpooiers.be en een sensibiliseringscampagne, om het probleem zo breed mogelijk bekend te maken bij het grote publiek. In de lente kwam ook de Franstalige versie van de website online: stopproxenetes-ados.be.

Meisjes in de val

In 2016 opende Child Focus 37 dossiers rond tienerpooierslachtoffers. In 2017 zijn dat er 28. Daarbij moet worden opgemerkt dat er daarnaast in 2017 nog in 11 dossiers tienerpooiers werd gewerkt die geopend werden in 2015 en 2016. Dit bevestigt helaas de trieste realiteit dat meisjes die slachtoffer worden van tienerpooiers, vaak jaren in hun netten verstrikt blijven, en dat het ontzettend moeilijk is om hen hieruit te redden. Het gaat bijna altijd om meisjes die al in de jeugdhulp zitten, en al een waaier aan problemen met zich meedragen, wat hen net zo kwetsbaar en daarom een “gemakkelijke prooi” maakt voor de tienerpooiers. De allerbelangrijkste boodschap die Child Focus blijft herhalen, is dat men deze meisjes altijd al slachtoffer van seksuele uitbuiting moet blijven zien, wat ze ook op hun kerfstok zouden hebben en welke problemen ze verder ook met zich meedragen. Hen louter zien als probleemjongeren, wat helaas vandaag nog veel te vaak het geval is, getuigt van een compleet wanbegrip van de ontzettend gecompliceerde realiteit waarin deze meisjes zich bevinden.

Gebrekkige hulp

De gespecialiseerde consultants van Child Focus proberen in deze dossiers om er zich van te verzekeren dat de slachtoffers in veiligheid zijn, en zo snel mogelijk op de juiste plaats terecht komen om de gepaste hulp te krijgen. Toch zijn de leemtes die al in 2015 werden vastgesteld op dit moment nog niet opgevuld: te weinig succes bij het identificeren van de slachtoffers en daders en het vervolgen van daders, geen plaatsen aangepast aan de specifieke behoeften van de slachtoffers ... Daarom mag de aandacht voor dit fenomeen niet verslappen. Child Focus zal zich ook volgend jaar blijvend inzetten om deze afschuwelijke vorm van kindermisbruik te blijven bestrijden en de nodige zorg en omkadering van de slachtoffers te bekomen.

Beelden van seksueel misbruik van kinderen (kinderpornografie): stopchildporno.be is volledig operationeel

[Stopchildporno.be](http://stopchildporno.be) is het online burgerlijk meldpunt van Child Focus waar burgers beelden van seksueel misbruik van minderjarigen die ze online zijn tegengekomen kunnen melden.

Veel van het beleidswerk van Child Focus van de voorbije jaren was erop gericht om het burgerlijk meldpunt volwaardig operationeel te maken. Dit wil zeggen: deze meldingen zelf behandelen en uitzoeken of het ten eerste effectief om kinderpornografie gaat, en zo ja, vanwaar deze beelden komen. Naar het voorbeeld van meldpunten in het buitenland wou Child Focus bekomen dat zij alle meldingen over in België gehost strafbaar materiaal onverwijld kon doorsturen naar de Federale Politie. De overige meldingen zouden door Child Focus naar het land van herkomst worden doorgestuurd. Child Focus is nl. lid van een internationaal netwerk van burgerlijke meldpunten uit 52 landen van de wereld, “INHOPE” genaamd. Binnen dit netwerk wisselen de leden informatie, expertise en meldingen met elkaar uit. Het einddoel van deze samenwerking is dat de beelden overal ter wereld zo snel mogelijk van het internet worden gehaald. Zo wordt het slachtoffer niet telkens opnieuw slachtoffer van seksueel misbruik elke keer iemand de beelden bekijkt.

Overwinning!

Child Focus heeft intussen grote vooruitgang kunnen boeken in deze lobby-strijd, en in 2017 werden we eindelijk volwaardig operationeel. Nog eventjes alles op een rij: in mei 2016 werd een wet aangenomen die Child Focus eindelijk toelaat om deze taken op te nemen. In november 2016 kregen we hiervoor de officiële erkenning. En tenslotte werd in juli 2017 het samenwerkingsakkoord met politie en justitie getekend, wat meteen de laatste stap in dit intensieve beleidsproces betekende. In september gingen we van start met onze activiteiten, wat dus concreet betekent dat er sinds september 2017 5 goed getrainde medewerkers van Child Focus de door burgers gemelde beelden analyseren naar inhoud en herkomst. Over het hele jaar verspreid kreeg Child Focus 746 meldingen binnen. In 2016 waren er dat er 781. Het is te vroeg om al grote analyses te maken m.b.t. de meldingen, gezien Child Focus pas de beelden begon te analyseren vanaf september, met een testfase van 2 maanden.

Kijken is strafbaar

Verder kreeg Child Focus in 2017 via de 116000 hotline 35 dossiers in verband met kinderporno binnen. In de meeste gevallen betrof het een partner, kennis of familielid van een persoon bij wie men kinderporno heeft aangetroffen op de computer, of van wie men vermoedt dat hij of zij naar kinderporno kijkt. De beller contacteert dan Child Focus om zijn of haar bezorgdheid te uiten of verder advies te vragen over te ondernemen stappen. Child Focus ziet het als haar taak om in dergelijke dossiers de betrokken beller te doen begrijpen dat het bekijken of het verzamelen van kinderporno een ernstig probleem is, gezien achter elk beeld een zwaar misbruikt kind schuilgaat en men door het bekijken van die beelden het kind telkens opnieuw misbruikt. Bovendien pleegt men er een strafbaar feit mee.

Hulplijn voor mensen met pedoseksuele gevoelens

In dit verband moet tevens worden verwezen naar de [Stop It Now](#)-lijn, een anonieme hulplijn voor mensen met pedoseksuele gevoelens. Child Focus heeft zich ten volle achter dit initiatief geschaard, dat in mei operationeel werd, omdat preventie voor ons begint bij de ouders. Aan Franstalige kant werken we momenteel samen met het EPCP-team (Évaluation et Prise en Charge des Paraphilies) van het Centre Hospitalier Universitaire van Charleroi. Mensen met pedoseksuele gevoelens helpen, is voor Child Focus de meest zuivere vorm van preventie tegen

seksueel misbruik van kinderen.

De slachtoffers een stem geven

Child Focus heeft zich tenslotte ook 2 keer burgerlijke partij gesteld in zaken van kinderpornografie. Onze advocaten zetten zich uitermate in om de vaak tientallen, soms honderdtallen ongeïdentificeerde slachtoffers, die in collecties van kinderpornografie bij bepaalde ouders worden aangetroffen, een stem te geven. Anderzijds wil Child Focus op die manier het algemene publiek sensibiliseren over de ernst van het fenomeen.

Kindersekstoerisme: onmisbare samenwerking

Kindersekstoerisme is een vorm van seksuele uitbuiting van een kind, waarbij het individu, op reis in het buitenland, seksuele betrekkingen heeft met een kind, vaak tegen betaling of een andere vorm van vergoeding.

Child Focus is actief binnen de werkgroep “Stop kinderprostitutie”, die gecoördineerd wordt door [ECPAT](#) België (End Child Prostitution, Child Pornography and Trafficking of Children for sexual purposes). Ook andere actoren zoals de Federale Politie, de NMBS, de FOD Buitenlandse Zaken en de Dienst Strafrechtelijk Beleid zijn lid van deze werkgroep. Via deze werkgroep ondersteunt Child Focus onder meer gezamenlijke sensibiliseringscampagnes. Zodra we een melding krijgen van kindersekstoerisme maken we deze over aan ECPAT België. In 2017 ontvingen we er slechts één.

VEILIGHEID OP HET INTERNET

Onze hulplijn voor een veiliger internet doet het goed

Child Focus fungeert ook als hulplijn voor iedereen die een vraag of probleem heeft i.v.m. het gebruik van internet door minderjarigen. De gespecialiseerde consultants van Child Focus luisteren naar de vragen en zoeken naar een oplossing, bieden een luisterend oor of geven advies.

In 2017 heeft Child Focus 386 dossiers geopend over zogenaamde “e-safety” of online veiligheid. Dit ligt in dezelfde lijn t.o.v. onze cijfers van 2016, toen we 371 helpline-dossiers behandelden.

Het blijven voornamelijk ouders, meer bepaald nog de mama’s, die vragen of problemen melden via de helpline (in 48 % van alle dossiers), terwijl het in 12% van de dossiers de betrokken minderjarige zelf is die een melding doet. Het aantal kinderen en jongeren dat contact opnam met onze hulplijn ligt in de lijn van vorig jaar, met een lichte stijging van 2%.

Online aantastingen van de seksuele integriteit van kinderen: meer dan de helft van de helpline dossiers

Van de 386 dossiers hadden er 217, zijnde dus 56 %, te maken met de (mogelijke) aantasting van de seksuele integriteit van kinderen. Het kan hierbij gaan om grooming (43 dossiers), sexting (135 dossiers) of sextortion (39 dossiers). Op deze fenomenen wordt dieper ingegaan.

Grooming: veelal tieners jonger dan 15 jaar

Er werden 43 dossiers over online grooming geopend, wat een lichte daling betekent t.o.v. de 48 dossiers van vorig jaar. Bij online grooming wordt een minderjarige door een volwassene doelbewust online benaderd, met een seksuele bedoeling. Dit kan bijvoorbeeld gaan om het proberen bekomen van een afspraakje met de minderjarige om hem te misbruiken, om het proberen verkrijgen van seksueel getint beeldmateriaal, of om seksueel getinte gesprekken te kunnen voeren. Of de groomer uiteindelijk in zijn opzet is geslaagd of niet, is niet relevant, noch voor de behandeling van het dossier door Child Focus, noch voor de gerechtelijke instanties gezien het proces zélf van grooming sinds 2014 een strafbaar feit oplevert. De

meeste slachtoffers zijn tussen de 13 en 15 jaar. In het overgrote deel van onze dossiers is het slachtoffer een meisje. Opvallend is dat in dit soort dossiers het nooit de jongere zelf is die contact met ons opneemt, bijna altijd is het een ouder, nadat deze bijvoorbeeld problematische online conversaties ontdekken op een smartphone of laptop van hun kind. Het dark number van grooming is evident groot.

Sexting: een praktijk die nog te vaak uit de hand loopt

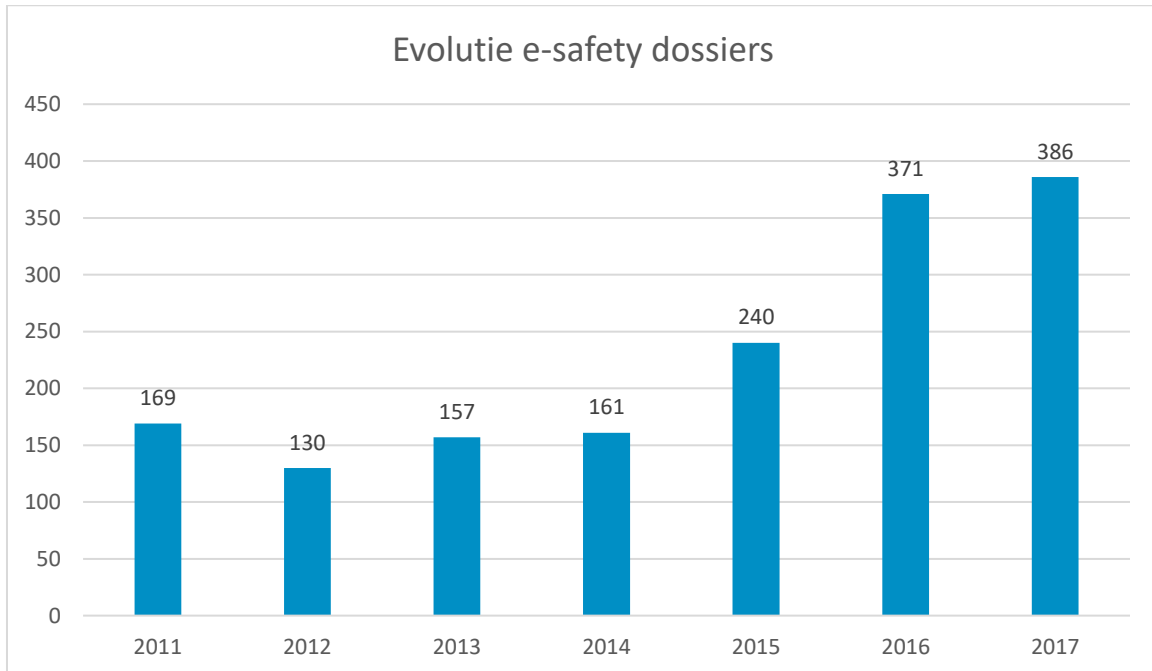
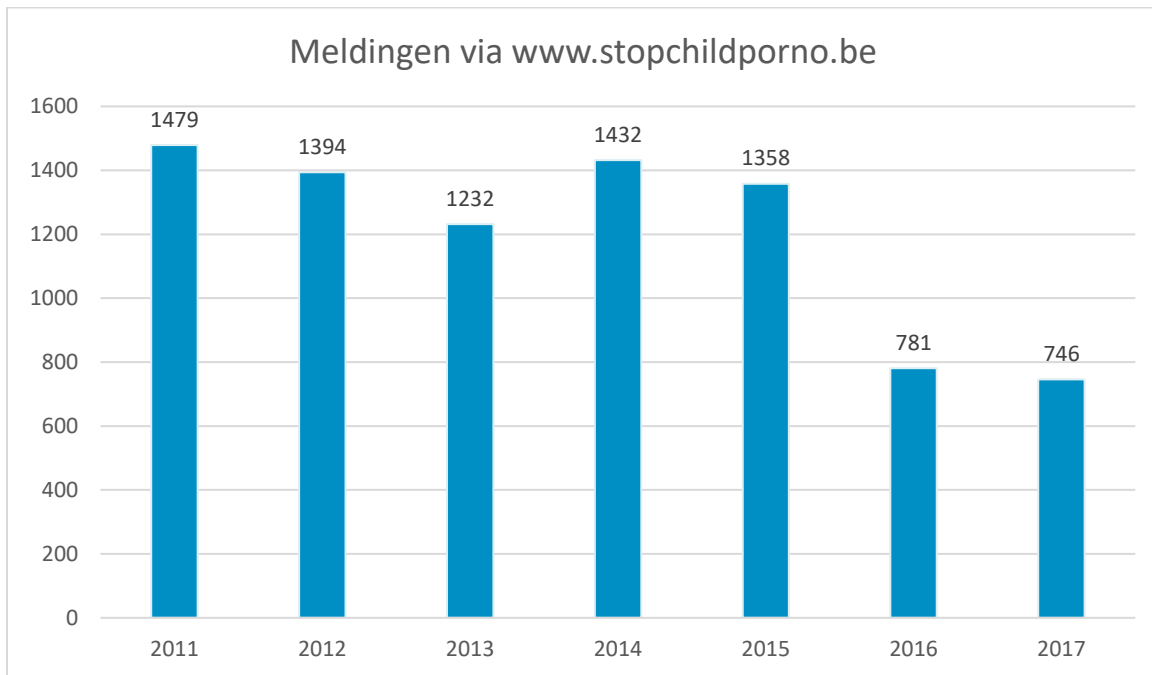
Het woord 'sexting' is een samenvoeging van de Engelse woorden 'sex' en 'texting', of 'seks' en 'sms'. Dit wil zeggen dat jongeren naaktfoto's of opwindende foto's van zichzelf sturen naar iemand anders. Dit kan via sms, e-mail, webcam of andere communicatiemiddelen. Op zich hoeft dit niet echt een probleem te zijn, zolang de jongere dit doet uit vrije wil en de beelden daarna niet ongewild verspreid worden. Dat de ongewilde verspreiding van initieel vrijwillig verstuurd seksuele beelden helaas nog veel te vaak voorvalt, bewijst de evolutie in onze cijfers: Child Focus kreeg in 2016 128 vragen binnen over sexting, wat een verdubbeling t.o.v. 2015 inhoudt toen er 62 dossiers werden geopend. In 2017 opende Child Focus 135 dossiers over problematische sexting. Onze hogere cijfers kunnen worden verklaard door de media-aandacht rond de lancering van de website www.sexting.be waardoor onze actie nog meer in de kijker kwam te staan. De website bestaat voorlopig enkel in het Nederlands maar wordt in de loop van 2018 naar het Frans vertaald.

Zoals in 2016 blijven het ook in deze gevallen vaak de ouders die contact met ons opnemen (43%). In 2017 zien we echte tot onze vreugde een stijging in het aantal jongeren dat met ons contact opneemt in het kader van problematische sexting, van 13% in 2016 naar 22% in 2017. Dit is een positieve evolutie die erop wijst dat onze inspanningen om jongeren te bereiken lonen. Het is vooral via Facebook en Snapchat dat deze beelden worden verspreid. Child Focus heeft bevoorrechte contacten met verschillende sociale netwerksites zoals Facebook, Twitter, Ask.fm. waardoor we heel snel kunnen tussenkomen in hinderlijke situaties op het internet. Zo kunnen we in ernstige gevallen bijvoorbeeld vrij snel contact opnemen. Ook in 2017 hebben we hier meerdere malen een beroep op gedaan. Aangezien het aanbod in sociale media groeit, is de link met de industrie steeds belangrijker.

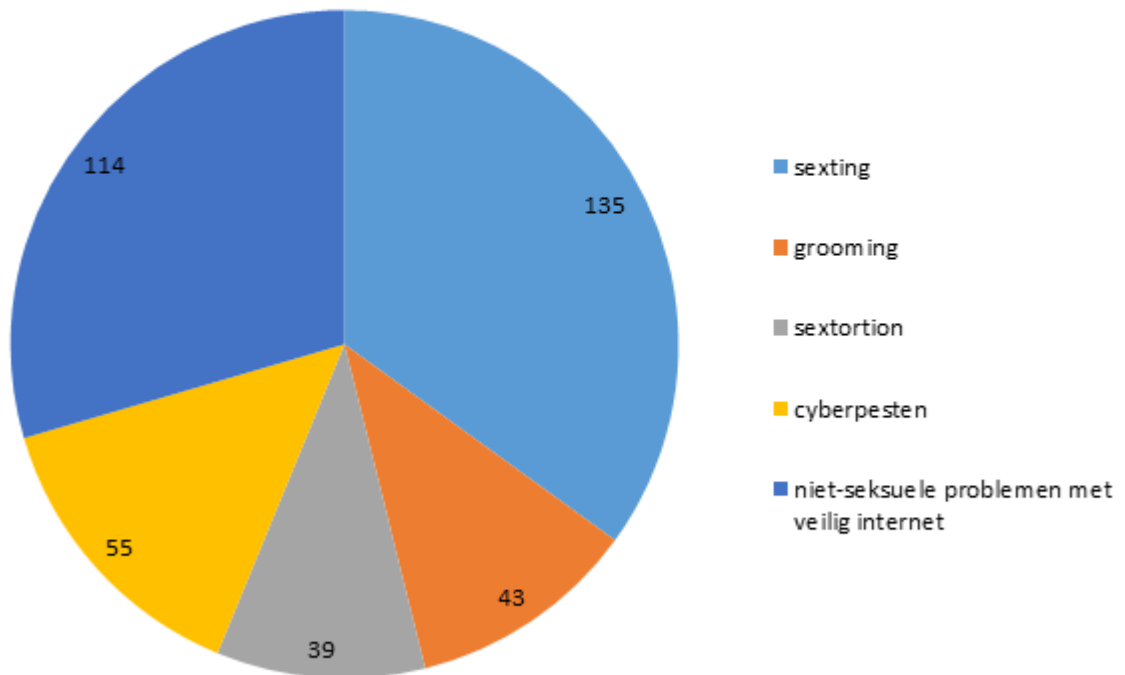
Sextortion: meisjes worden niet meer gespaard

Bij sextortion worden jongeren gechanteerd met naaktfotos of filmpjes die ze van zichzelf hebben genomen, meestal door criminele bendes uit het buitenland. Zonder er zelf goed bij stil te staan wordt de verkeerde persoon in vertrouwen genomen en naaktfoto's of filmpjes toegestuurd, waarna de afpersers hun ware aard laten zien en geld eisen van hun slachtoffers. Anders dreigen ze de beelden door te sturen naar vrienden of familie. In 2017 kreeg Child Focus 39 meldingen over sextortion binnen, in 2016 waren dat er vergelijkbaar 41. Wat opvalt, is dat hoewel vorig jaar het zo goed als uitsluitend om tienerjongens tussen de 15 en 17 ging die hier het slachtoffer van werden, er dit jaar 10 vrouwelijke slachtoffers vielen. Bovendien blijken de leeftijden ook meer gespreid, met evenveel slachtoffers in de categorie 13-14 als in de categorie 15-18. Child Focus staat de jongere of de ouders bij het zoeken naar een oplossing, begeleidt hen in de contacten met de politie, en geeft advies over hoe de online veiligheid van jongeren te verhogen.

Grafieken

Waarom wordt contact opgenomen met de helpline?

[Algemene informatie »](#)